Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének Humánszolgáltatási Bizottsága

előterjesztő neve: Sántha Péterné alpolgármester

1. 6. .....sz. napirend

ELŐTERJESZTÉS

a Humánszolgáltatási Bizottság 2014. április 22-i ülésére

Tárgy: **Javaslat az S.O.S. Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona feladatellátás 2013. évi beszámolójának elfogadására**

Előterjesztő: Sántha Péterné alpolgármester
Készítette: Pokornyi Viktória ügyintéző

A napirendet nyilvános ülésen kell tárgyalni.
A döntés elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Tisztelt Humánszolgáltatási Bizottság!

I. Előzmények

A kötelező önkormányzati feladatellátás érdekében a Képviselő-testület a 78/2011. (II.17.) számú határozatában úgy döntött, hogy beszerzési eljárás lefolytatását követően ellátási szerződést köt – családok átmeneti otthona – kötelező önkormányzati feladat más fenntartó által történő ellátására.
A beszerzési eljárás lefolytatását követően a Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság a 184/2012. (II.15.) számú határozata alapján Önkormányzatunk ellátási szerződést kötött határozott időtartamra az S.O.S Krízis Alapítvánnyal (2012. április 03. napjától – 2014. december 31.), 4 fő férőhelyre, évi 1.825.000,- Ft/év/4férőhely összegű szolgáltatási díjért. A Képviselő-testület 175/2013. (V.08.) számú határozatával a 2012. április 3. napján megkötött ellátási szerződés időtartamát meghosszabbította 2017. április 02. napjáig.

II. A beterjesztés indoka

Az ellátási szerződés 6.1 pontjában foglaltaknak megfelelően az Alapítvány szakmai és pénzügyi beszámolót készít az Önkormányzat felé. A Családok Átmeneti Otthona feladatellátásról szóló 2013. évi beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

III. Tényállási adatok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (Gyvt.) foglaltak szerint: „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától." A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó családok átmeneti otthona feladatellátás biztosítása a Gyvt. alapján a fővárosban a kerületi önkormányzat kötelező feladata.

A beszámolóban bemutatásra kerül az Alapítvány létrehozásának időpontja, alapvető tevékenysége, intézményrendszerének felépítése a krízisprogram, a férőhelyek száma, emellett általánosságban a Családok Átmeneti Otthona alapellátásba való bekerülés módjai, az igénylők köre, az otthonban tölthető időtartam meghatározása és a kikerülés/továbblépés lehetősége, a nyújtott szolgáltatások. A VIII. kerületre vonatkozóan bemutatja az együttműködés menetét a gyermekvédelmi jelzőrendszerrel, mely az elmúlt évben is

zökkenőmentes munkát eredményezett, továbbá a kerületből érkezők számát a szerződéses jogviszonyra tekintettel és anélkül, a bekerülés okait, a családok anyagi forrásait a szülők iskolai végzettségét a gyermekek kor szerinti megoszlását. Az Alapítvány esettanulmány keretében ismerteti az egyik VIII. kerületi család gondozásának történetét a bekerüléstől kezdve a kikerülésig, bemutatva a családot a számukra kitűzött feladatokat és célokat, illetve azok egy részének megvalósulását, a meg nem valósult célok esetében a lehetséges ok meghatározását. A beszámoló tartalmazza továbbá a 2013. évre vonatkozó pénzügyi elszámolást is.

IV. Döntés tartalmának részletes kifejtése

Az S.O.S Krízis Alapítvány elmúlt évre vonatkozó beszámolója alapján az ellátási szerződésben vállat feladatoknak maradéktalanul eleget tett, ezért javasolom a beszámoló elfogadását.

V. A döntés célja, pénzügyi hatása

Az S.O.S Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona feladatellátás 2013. évre szóló szakmai és pénzügyi beszámolójának elfogadása pénzügyi fedezetet nem igényel.

VI. Jogszabályi környezet ismertetése

A Bizottság hatásköre a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat a Képviselő-testület és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 25/2013. (V.27.) önkormányzati rendelete 4. mellékletének 2.1.7. pontjában foglaltakon alapul, mely szerint a Humánszolgáltatási Bizottság dönt az önkormányzat köznevelési, közművelődési, kulturális, sport, egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi feladatok ellátása tárgykörbe tartozó szerződéses partner tevékenységéről szóló beszámolójának elfogadásáról.

Határozati javaslat

...../ 2014 év. (04. 22.) számú Humánszolgáltatási bizottsági határozat:

A Humánszolgáltatási Bizottság úgy dönt, hogy elfogadja az S.O.S Krízis Alapítvány 2013. évi tevékenységéről szóló szakmai és pénzügyi beszámolóját.

Felelős: polgármester
Határidő: 2014. április 22.

A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: Humánszolgáltatási Ügyosztály Humánkapcsolati Iroda

A lakosság széles körét érintő döntések esetén az előterjesztés előkészítőjének javaslata a közzététel módjára: honlapon

Budapest. 2014. április 09.

Sántha Péterné
alpolgármester

KÉSZÍTETTE: HUMÁNSZOLGÁLTATÁSI ÜGYOSZTÁLY HUMÁNKAPCSOLATI IRODA

LEÍRTA: POKORNYI VIKTÓRIA, ÜGYINTÉZŐ

PÉNZÜGYI FEDEZETET IGÉNYEL/NEM IGÉNYEL, IGAZOLÁS:

JOGI KONTROLL:

ELLENŐRIZTE:

DR. MÉSZÁR ERIKA
ALJEGYZŐ

BETERJESZTÉSRE ALKALMAS: 2014 ÁPR 15.

RIMÁN EDINA
JEGYZŐ

JÓVÁHAGYTA:

ZENTAI OSZKÁR
A HUMÁNSZOLGÁLTATÁSI BIZOTTSÁG ELNÖKE

K-059/2014.

KRÍZIS ALAPÍTVÁNY

CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA

INTEGRÁLT GYERMEKVÉDELMI INTÉZMÉNY

BESZÁMOLÓ

2013. évről

Budapest Főváros VIII. kerület

Önkormányzata részére

Az S.O.S. Krízis Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Az országban elsők között hoztuk létre az 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott családok átmeneti otthona szolgáltatást, melyet azóta is folyamatosan működtetünk. 2011. évben két önálló szakmai egységben, illetve a hozzájuk tartozó kiléptető-lakás rendszerben 88 fő – 22 család – ellátását tudjuk biztosítani. A Perényi Zsigmond utcai szakmai egység 40 fő, a Bíró Mihály utcai szakmai egység 25 fő befogadására alkalmas, s az átmeneti otthonokhoz szervesen kapcsolódó külső lakásokban (Budapest IV., XIII. és III. kerületében) további 23 fő ellátására van lehetőség.

2008. évig kizárólag fővárosi ügyfelek fogadására volt lehetőségünk. Ezután fokozatosan országos befogadóképességű intézményekké alakítottuk otthonainkat, így mostanra minden férőhelyünkön fogadhatjuk, az ország bármely részéből érkező rászorulókat. Kiemelten foglalkozunk az ellátási szerződésünkben érintett IV., VIII. és XIII. kerületéből érkezőkkel, felvételkor előnyben részesülnek. Ezen önkormányzatok a tőlünk megvásárolt szolgáltatás segítségével biztosítják a törvényben meghatározott ellátási kötelezettségüket.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 51.§-a a következőképp határozza meg a családok átmeneti otthona szolgáltatást: „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától."

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátás részeként befogadja tehát a szociális vagy bántalmazási krízishelyzet miatt otthontalanná váló családot, amennyiben a lakhatás megoldatlansága miatt a gyermeket el kellene választani a szüleitől.

Az átmeneti otthonban az ellátási idő 12 hónap, mely az ellátott kérésére hat hónappal, ha a családban tanköteles korú gyermek él, a már megkezdett tanév végéig hosszabbítható meg.

Szakmai állományunkban szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus, gyermek-és ifjúsági felügyelő, csecsemő-és kisgyermekgondozó, szociális gondozó és ápoló végzettségű munkatársak támogatják a jellemzősen sokproblémás családokat.

Igyekszenek a lehető legtöbb segítséget nyújtani mindazon akadályok leküzdéséhez, melyek a biztonságos életvitel, stabil lakhatás megteremtésében gátolják őket. A szakmai stáb része a pszichológus és a jogász is, mentálhigiénés és jogi tanácsadást nyújtva az ügyfeleknek.

Az S.O.S. Krízis Alapítvány intézményrendszerének felépítése

AZ S.O.S. KRÍZIS ALAPÍTVÁNY KURATÓRIUMA

fenntartó

PERÉNYI UTCAI SZAKMAI EGYSÉG	**BÍRÓ UTCAI SZAKMAI EGYSÉG**

Kiléptető lakás	**Kiléptető lakás**	**Kiléptető lakás**	**Kiléptető lakás**	**Kiléptető lakás (krízis)**

Tájékoztató adatok

Engedélyezett férőhelyek száma: 88 fő

Az Intézmény szakmai egységei:

- Perényi Zsigmond utcai szakmai egység (Újpest) 40 fő
- Bíró Mihály utcai szakmai egység (Pesterzsébet) 25 fő
- Kiléptető lakások: 23 fő

A két nagy szakmai egységben kerülnek elhelyezésre azok a családok, akikről az első személyes beszélgetést követően egyértelműen bebizonyosodott, hogy jogosultak az ellátás igénybevételére (kiskorú gyermeküket maguk nevelik, szülői felügyeleti joguk él, nem rendelkeznek más lakhatási lehetőséggel, beköltözhető ingatlannal, stb.).

Az átmeneti otthonban minden család családgondozót kap, aki a beköltözést követően 24 órán belül felveszi a kapcsolatot az új családdal. A következőkben közösen feltérképezik a család erőforrásait és deficitjeit, a tapasztalatok alapján gondozási tervet készítenek, mely tartalmazza azokat a lépéseket, melyek a család helyzetének megváltoztatásához szükségesek. Rögzítésre kerülnek az intézmény által biztosított támogatások köre.

Minden, gondozásunkba kerülő gyermekről egyéni gondozási-nevelési terv készül, mely a gyermek speciális igényeire, szükségleteire fókuszálva határozza meg a gondozás szükséges menetét, prioritásait.

Az átmeneti otthonokban munkatársaink, 24 órás szolgálatot adva szinte együtt élnek, az ott lakó családokkal, így valóban lehetőség van a mély segítő kapcsolat kialakítására. Amennyiben egy család az átmeneti otthonban kellően megerősödött, üresedés esetén lehetősége van külső férőhelyen történő elhelyezésre pályázni. A külső férőhely – az úgynevezett kiléptető lakások – célja kettős: egyrészt csökkenteni-megelőzni az intézményi elhelyezésből adódó hospitalizációs ártalmakat, másrészt fokozatosan felkészíteni a családot a gondozási idő letelte utáni önálló életre.

A Krízisprogram

Alapítványunk 2005 óta az ország 11 krízisközpontjának egyike. Professzionális eszközökkel segítjük a családon belüli erőszak áldozatait, önálló szakmai stábbal, titkos címen lévő védett házzal. Az Országos Krízískezelő Információs Telefonszolgálat partnereként azonnali segítséget nyújtunk a bántalmazottnak, legyen szó egyedülálló felnőtt nőről vagy férfiről, gyermekekkel menekülő felnőttről vagy teljes családról.

A krízisprogramban 30 nap az elhelyezési idő, mely egy alkalommal meghosszabbítható 30 nappal. Ennyi idő áll munkatársaink rendelkezésére a bántalmazott lakhatásának biztonságos megoldására, a szükséges ügyintézés elvégzésére. Az ellátás időtartama alatt teljes körű ellátást biztosítunk a bántalmazottaknak, beleértve a ruházattal történő ellátást, utazási költségeket, étkezést, tisztálkodó szereket, stb. Munkatársaink állandó ügyeletben, 24 órán keresztül fogadják a segítségkérő hívásokat.

2012 évben több alkalommal is fogadtunk XIII. kerületi bántalmazottat, egyrészt a gyermekjóléti szolgálat kérésére, más alkalommal (2 esetben) pedig a rendőrség hozta közvetlenül az intézménybe a segítségre szorulókat.

Az S.O.S. Krízis Alapítvány által az ellátottaknak nyújtott szolgáltatások

Szervezetünk 17 éves múltra tekint vissza a gyermekvédelemben, a Gyermekvédelmi törvény megszületésével egy időben kezdtük meg működésünket.

A hosszú évek tapasztalatait folyamatosan beépítjük ellátásunkba, emellett munkatársaink korszerű és folyamatosan frissülő tudással rendelkeznek.

Szervezetünk nagy hangsúlyt fektet a szolgáltatásközpontú ellátásra. Valljuk, a családok átmeneti otthonainak nem a szálláshely megoldása az egyetlen feladata. Munkamódszereink és eszköztárunk folyamatos bővítésével olyan, komplex, a családot egységként kezelő, de az egyéni hiátusokat is figyelembe vevő re-szocializációs rendszerben dolgozunk, melynek elsődleges feladata a család problémáját kiváltó ok megszüntetése.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megvédje a gyermek családban való felnevelkedésének jogát, ha a szülő elveszíti a lakhatását, s emiatt ki kellene emelni a gyermeket a családból. A gyakorlatban tapasztaljuk, ügyfélkörünk többsége komplex problémacsoporttal érkezik az ellátásba, így a **lakhatás elvesztése** valójában **nem az *oka***, hanem a diszfunkcionális működés ***tünete***.

Célunk és feladatunk, hogy a nálunk elhelyezett kliensek ezeknek a problémáknak a megoldásában nyerjenek megsegítést, hogy az átmeneti gondozás jogszabályban meghatározott idejének letelte **után magasabb szinten tudjanak** önálló életet kezdeni, mint ahogy az ellátásba bekerültek.

Sajnos az utóbbi évek gazdasági és társadalmi folyamati nem kedveztek a mutatók javulásának. **Az anyagi problémák, a tartós munkanélküliség** jellemző a klienseinkre, az **átmeneti ellátás gyakran életformává válik,** azaz a családok, a gondozási idő leteltével nem kerülnek ki a rendszerből, hanem csak másik CSAO lakói lesznek. Felnőve, miközben gyermekként sokszor 3-4 családok átmeneti otthonát is megjárnak, többnyire fiatal életkorban vállalnak gyermek(ek)et, s már szülőként, ismételten CSAO lakók lesznek.

A családban élő gyermekek – minden szankció ellenére gyakran **nem járnak rendszeresen iskolába** – vagy épp kortárs kapcsolataikat, barátaikat elveszítve, a **sokadik iskolaváltásra kényszerülnek**, gyakran egy tanéven belül is.

A családban élő gyermekek – minden szankció ellenére gyakran nem járnak rendszeresen iskolába – ezen a családi pótlék megvonása alig-alig segített, az intézkedés következtében, a döntő részben másodlagos jövedelemtranszferekből élő családok gyermekei megélhetése került veszélybe. A szülők igen gyakran maguk sem tartják fontosnak a tanulást. A helyzetet tovább rontja, hogy a tankötelezettség korhatára lecsökkent.

Gyakran a CSAO-ba költözéssel kortárs kapcsolataikat, barátaikat elveszítik, a sokadik iskolaváltásra kényszerülnek, gyakran egy tanéven belül is. A családok átmeneti otthonában lakni „szégyen", mellyel különösen az a korosztály, amelyik számára a kortárs kapcsolatok és a közösségben elfoglalt helyük jelenti a mércét, azaz a kamaszok, nehezen birkóznak meg.

A cél megvalósítása érdekében mindes esetben szoros team-munkában dolgozunk, bár minden családnak van önálló családgondozója, akivel a gondozási tervet egyeztetik, a közvetlenül támogatja őket a gondozási terv megvalósulásában.

Rendelkezésre álló egyéb szolgáltatások:

Családgondozás: a beköltözést követő 24 órán belül a családgondozó felveszi a kapcsolatot a családdal, megtörténik az első interjú, majd folyamatosan formálódik a gondozási terv. A családgondozó szakmai munkája során a szociális munka és a szociálpedagógia teljes eszköztárát használva támogatja a családot.

- *Szociális ügyintézés:* a család mindennapjaihoz kötődő szociális ügyintézés támogatása, segítése. Célunk, hogy klienseink jártasságot szerezzenek a különböző hivatalos ügyek intézésében, így – amennyiben erre van lehetőség – elsősorban az ellátott saját maga intézi az ügyeit, családgondozói támogatással.

- *Gyámhivatali ügyintézés:* a családban felmerülő családjogi, gyámügyi kérdések rendezésében való segítségnyújtás – pl. gyermek családi jogállásának rendezése, szülői felügyeleti jogot érintő kérdések.

- Gyermeknevelési tanácsadás: gyermek-és ifjúsági felügyelő, illetve csecsemőgondozó – nevelő munkatársaink rendszeresen tartanak gyermekcsoportokat az ellátott gyermekeknek, melyeken szocializációjuk, manuális készségeik fejlesztése mellett társas kapcsolataik alakításában is segítséget nyújtanak.

  Munkatársaink szükség szerint a gyermeket gondozó szülők rendelkezésére állnak, gyermeknevelési, konfliktuskezelési tanácsadással, gyakorlati segítségnyújtással.

- *Gyermekfelügyelet:* az átmeneti otthonokban elhelyezett gyermekek napközbeni ellátását elsősorban a helyben rendelkezésre álló intézmények (bölcsőde, óvoda) igénybe vételével oldjuk meg, hozzásegítve ügyfeleinket az ellátáshoz jutáshoz. Emellett intézményen belül rendszeres gyermekcsoportok tartásával biztosítjuk a gyermekek felügyeletét arra az időre, amikor a szülőnek olyan elfoglaltsága akad, mely ezt indokolttá teszi (pl.: orvosi ellátás, hivatalos ügyintézés). A szülő hosszabb távú akadályoztatása esetén – pl. hosszú idejű kórházi kezelés -, ha a gyermek felügyelete más módon nem megoldható, gyermekek átmeneti otthona segítségét kérjük.

- *Mentálhigiénés gondozás:* Alapítványunk pszichológusa heti rendszerességgel tart egyéni terápiás alkalmakat az azt igénylő ügyfelek számára.

- Fontosnak tartjuk, hogy beköltözést követően minden klienssel felvegye a kapcsolatot a pszichológus. Ez egyrészt fontos a lakhatás elvesztése miatti trauma feldolgozásában, másrészt az ügyfelek és a pszichológus közötti bizalmi kapcsolat létrejötte szempontjából.

- *Jogi tanácsadás:* Szervezetünk jogásza előre egyeztetett időpontban az ügyfelek és a családgondozók rendelkezésére áll. Specializált területe az áldozatvédelem, de emellett polgári jogi ügyekben, családi jogi ügyekben is igen jártas.

- *Krízisellátás:* kiemelten a családon belüli erőszak áldozatai számára *védett házat* működtetünk, mely egy titkos címen lévő ingatlan. Az áldozat akár azonnal be

tud kerülni a szolgáltatásba, ahogy teljes körű ellátásban részesül. A krízisprogram professzionális és speciális szaktudást igénylő feladat, melyet tapasztalt és a területen jártas munkatársaink végeznek, a szakmai stáb részeként, de attól elkülönülten.

- *Szükség szerinti teljes körű ellátás:* Amennyiben a családban olyan helyzet áll elő, hogy a tartásra kötelezett szülők nem tudnak gondoskodni a családban élő kiskorúak élelmezéséről, ruházkodásáról, elemi szükségleteiről, úgy a szükséghelyzet azonnali megállítása érdekében teljes körű ellátásban részesülnek a kliensek. Természetesen nem célunk ellátottaink hospitalizálása, intézményi függőség kialakítása, így minden lehetséges eszközzel a család önfenntartási képességének visszaállítása ilyenkor a gondozási cél.

- **Kiléptető-lakás lehetősége:** Az Intézményben hosszabb-rövidebb időt eltöltött, kellően megerősödött családok számára intézményünk kiléptető-lakásokat tart fent, melyek célja kettős: egyrészt minimálisra csökkenti az intézményi hospitalizálódás káros hatásait, másrészt átmenetet képez a védett intézményi élet és a támasz nélküli, önálló életvitel között. A családok ez által fokozatosan visszavezethetők az önálló életvitel keretei közé, folyamatos és rendszeres, ám nem állandó támogatás biztosításával.

- **Előtakarékosság lehetősége**: Intézményeinkben többségében gondozási elvárás, hogy az ellátott, lehetőségei szerint, takarékoskodjon. A védett körülmények között lehetősége van anyagi tartalék gyűjtésére, melyet kiköltözésekor egy összegben kap kézhez, ezáltal megteremtve akár egy önálló albérlet lehetőségét, akár egy lakásfelújítás költségeinek viselését. Az előtakarékosságot igény szerint az ügyfél maga kezelheti takarékbetétkönyvben, vagy az Alapítványnál letétbe helyezheti.

Együttműködés a VIII. kerület gyermekvédelmi jelzőrendszerével

A felvételre irányított és javasolt családok fogadása az S.O.S. Krízis Alapítvány és a VIII. kerület – Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ közötti megbeszélésen rögzített - 2014 márciusában ismételten felülvizsgált - protokoll szerint működik.

Az Alapítvány és a Budapest Főváros VIII. Ker. Józsefvárosi Önkormányzat ellátási szerződést kötött 2012.03.01. napján. Ennek értelmében az Alapítvány 4 férőhelyet biztosít családok átmeneti otthonába józsefvárosi rászoruló családok részére.

Az ellátási szerződésben foglaltakon túl a JCSGYK és az Alapítvány az együttműködés részleteit az alábbiak szerint határozza meg:

1. **Az otthonba kerülés módja:**

   A JCSGYK intézményvezetője által is aláírt, az Alapítványnak címzett felvételi kérelem alapján történik, mely tartalmazza a családra vonatkozó legfontosabb információkat, a családgondozás során szerzett tapasztalatokat, ill. a felvételi kérelem okát.

   A kérelem megérkezése után, a családdal történt első interjút követően a JCSGYK - Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője és családgondozója, valamint az Alapítvány családgondozója és vezetőjeesetmegbeszélés keretében egyeztet a családról, a családgondozás során szerzett tapasztalatokról, problémákról, ill. közösen meghatározzák az elérendő célokat, jövőbeni feladatokat, azok megosztását, az együttműködés kereteit.

2. **A család elhelyezése:**

   Az Alapítvány elsősorban a Perényi utcai telephelyén köteles elhelyezést biztosítani a családnak, de szakmai indokok alapján, amennyiben az szükséges, másik telephelyén is biztosíthatja a férőhelyet, a gondozást. Az elhelyezés helyéről, ill. a telephelyváltozás okáról írásban tájékoztatja a JCSGYK intézményvezetőjét.

3. **Családgondozás menete:**

A bekerülést követően a tényleges családgondozást az Alapítvány végzi, de az esetgazda a JCSGYK marad. Amennyiben az otthonba való tartózkodás ideje alatt gyermekvédelmi hatósági intézkedés válik szükségessé, a két intézmény esetkonferencia keretében köteles egyezetni a családban nevelkedő gyermek/gyermekek érdekében a javaslat megtétele előtt. A javaslatot az egyeztetést követően az esetgazda JCSGYK teszi meg.

Amennyiben ideiglenes hatályú elhelyezésre történő javaslat megtétele válik szükségessé, arról az Alapítvány haladéktalanul tájékoztatja a JCSGYK intézményvezetőjét, de krízishelyzetre tekintettel ezt követően a javaslatot az Alapítvány teszi meg.

4. **Az elhelyezés megszüntetése:**

Amennyiben az ellátási szerződés terhére felvett család olyan magatartást tanúsít, ami súlyosan sérti az Alapítvány házirendjének pontjait és ezért figyelmeztetésben részesítik, a figyelmeztetést napján az Alapítvány erről írásban tájékoztatja a JCSGYK intézményvezetőjét a figyelmeztetés egy példányát is megküldve.

Amennyiben az elhelyezés megszüntetése a megállapodásban rögzített határidő lejárta előtt szükségessé válik ellátásból való kizárás jogi vagy szakmai indokok alapján, vagy a gondozási cél teljesülésével, erről az Alapítvány - az ok megjelölésével- haladéktalanul tájékoztatja írásban a JCSGYK intézményvezetőjét. Az elhelyezés megszüntetéséről, okairól, időpontjáról, a család további sorsának rendezéséről az Alapítvány és a JCSGYK esetkonferencia keretében egyeztet. A megszüntetés időpontját úgy kell meghatározni, hogy a család helyzetének megnyugtató rendezésére elegendő idő legyen. Erre tekintettel a megszüntetés időpontja nem lehet korábbi, mint a figyelmeztetés napját követő 15. nap.

5. **Egyéb:**

Az Alapítvány köteles az ügyfelekre vonatkozó együttműködési megállapodás, szakmai program, szervezeti és működési szabályzat, ill. házirend előírásainak változásairól a JCSGYK intézményvezetőjét a változást követő 3 napon belül írásban tájékoztatni és az új megállapodást, programot, szabályzatokat megküldeni.

E protokoll már a 2013. év folyamán zökkenőmentes együttműködést biztosított.

2013. évi ellátási adatok

Az S.O.S. Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona Integrált Gyermekvédelmi Intézmény által ellátott, VIII. kerületi lakcímmel rendelkező ügyfelek

	Ellátott családok száma	Ellátotti létszám:
Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által ellátási szerződés terhére közvetített ügyfelek	3	13
Egyéb, VIII.kerületi ügyfelek	1	3
Összesen:	4	16

Gyermek-felnőtt megoszlás a családokban

Ellátott gyermekek száma:	11 fő
Ellátott felnőttek száma	5 fő

Gyermekek életkora a bekerüléskor

1-4év	2 fő
5-8 év	3 fő
8-11 év	2 fő
12-14 év	3 fő
15-18 év	1 fő

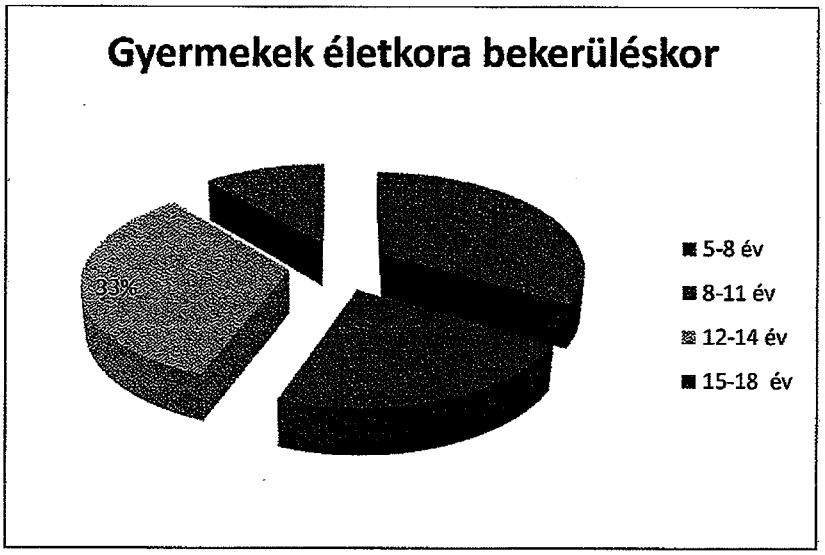

Az elhelyezés indoka 3 család esetében a lakhatás megszűnése volt, egy család pedig bántalmazás/családon belüli erőszak miatt kérte a felvételét

A családban élő felnőttek **esetében két esetben csupán a gyermekek után járó jövedelmek** jelentették a család jövedelemforrását, egy felnőtt esetében a gyermekek után járó jövedelmek és aktív korúak támogatása jelentette a bevételi forrást, míg **két felnőtt esetében munkaviszonyból származott** a család bevétele, ebből egy esetben kiegészülve a gyermekek után járó jövedelmekkel. **Minden felnőtt kizárólag csak alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezett.**

gyermekek után járó jövedelmek	2 felnőtt
munkaviszony	1 felnőtt
munkaviszony és gyermekek után járó jöv.	1 felnőtt
gyermekek után járó jöv.és aktív korúak tám.	1 felnőtt

Pénzügyi beszámoló a VIII. kerületi ellátási szerződéshez

Megnevezés	Intézményi összes bevétel éves	Intézményi összes kiadás éves	Perényi utcai kiadás 4 főre éves	VIII. ker. ellátás elszámolása Perényi utcai telephelyén
MÁK normatíva	54665900			
Önkormányzati szerződés (3 kerülettől)	14369213			
- ebből VIII. kerület	1825000			
Egyéb bevételek	14998184			
Bérleti díjak		7436291		
Elmű költség összesen		2870143		
Elmű költség Perényi			112693	47419
Díjbeszedő költsége		622453		
Közterület-fenntartó		537168		
Közterület-fenntartó Perényi			53717	11600
Közös költség		480088		
Gázmű költsége		1949212		
Gázmű Perényi			142718	40900
Víz és Csatorna ktg.		1495094		
Víz és Csatorna ktg. Perényi			149510	49000
Bérköltség+járulékok		41429412	10357353	1362901
egyéb anyag költség		2373768	118688	108630
Fenntartás egyéb ktg. (élelmiszer, tisztítószer,		22013447	1100672	204550
Összesen:	**84033297**	**81207076**	**12035351**	**1825000**

Budapest, 2014. 03. 10.

Tamás Katalin

intézményvezető

Esettanulmány

I. Anamnézis: a család bekerülésének körülményei, a család tagjainak bemutatása, felvételi interjú tapasztalatai

A család felvételét az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat kérte, 2013 áprilisában. A családban különböző nemű gyermekek élnek édesanyjukkal és annak élettársával.

Az idősebbik gyermek András, 7 éves, iskolai tanulmányokat folytat. Születése óta a nagymama nevelte, életvitelszerűen vele élt, mely tényt, azzal indokolt a család, hogy a nagymama közel lakik az iskolához, ő hozza-viszi. András tanítás után sportolni járt, amire úgy szintén a nagymama vitte el. András a család beköltözése után az édesanya szabadnapjain, illetve hétvégi napokon látogatta a családot. Ezen változatni nem kívántak.

A kisebbik gyermek a családban Tímea, 3 éves, ő életvitelszerűen a családdal élt, a bekerülésekor óvodába járt. Korának megfelelően fejlett kislány volt, a szülők szépen nevelték.

Edina az édesanya, 29 éves, elvált. Érettségi vizsgával rendelkezett, és kevés munkatapasztalattal. Többnyire alkalmi munkákat végzett, tartós, egybefüggő munkaviszonya nem volt. A gyermekek édesapjától elvált, akivel aztán nem is tartották a kapcsolatot, az édesapa a gyerekeket nem látogatta, gyerektartást sem fizetett.

Az édesanya a válást követően rövid időn belül megismerkedett Tiborral. Edina a kisfiú születése előtt heroin függő volt – feltételezhető, hogy a kisfiú gondozását ezért vállalta a nagymama - a szerről saját édesanyja segítségével sikerült leszoknia, ám ezzel a drogos múltját nem sikerült véglegesen lezárnia. Gyengébb drogok továbbra is jelen maradtak az életében, Tiborral együtt fogyasztották. A párkapcsolatukban Tibor volt az irányító, Edina több alkalommal is „hülyének" volt titulálva, akár hivatalos ügyek intézésénél is. Edina mindezek ellenére is ragaszkodott Tiborhoz, erősen társfüggő volt.

Egy alkalommal említette, hogy szeretne kilépni a kapcsolatból, és bár gyakran keveredett konfliktusba Tiborral, de végül, ha látszólag is, mindig sikerült ezeket rendezniük. Az állandó feszültség hatására Edina szorongott és indulatos volt.

Kollégánk tudomására hozta, hogy volt már öngyilkossági kísérlete, pánikbeteg és depressziós, ezért ideggondozói kezelésre jár.

Tibor, az élettárs 32 éves, beköltözésükkor 7 hónapja élt együtt Edinával és a gyermekkel, - elmondása szerint - régóta ismerték már egymást. Összeköltözésük előtt testvérénél lakott, ahonnan megoldatlan konfliktusuk miatt el kellett jönnie, támogatásra tőlük nem számíthatott. Tibornak van egy kiskorú gyermeke, nem tartja vele a kapcsolatot. Alapfokú végzettsége van, a munkaerőpiacon széles körű tapasztalattal rendelkezik, többféle munkát végzett már. Ő volt a hangadó, irányító a családban, kommunikatív, jókedvű és egyfolytában a „pörgés" jellemezte, mindezek mellett tele volt elfojtott agresszióval, mely leginkább Edina felé irányult. Tímea ellátásában aktívan részt vett.

A felvételi interjúra májusában került sor, ekkor várólistán volt a család. A megbeszélésre csak a szülők jöttek el.

Alapvető problémájukat és felvételi kérelmüket az indokolta, hogy Tibor, - aki eddig tartósan dolgozott - munkanélkülivé vált és nem tudták albérletüket fenntartani. Tartozásuk is volt a főbérlő felé, ezt nehezen, de rendezni tudták. Edinának évek óta nem volt állása, hiába keresett nem sikerült elhelyezkednie. Jövedelmük a gyermekek után járó ellátások voltak, illetve Tibor fizetése, ekkor ő vállalkozóként dolgozott, ami nem volt mindig sikeres. Az interjún elmondták, hogy mindkettőjüknek van munka kilátásban, ezért csak rövid időre tervezték a bentlakást az otthonban, amíg kaucióra gyűjtenek.

Az interjút abszolút pozitívan értékeltük, a szülők párkapcsolata rendezettnek tűnt, illetve ők maguk is motiváltnak tűntek abban, hogy életüket mihamarabb rendezzék, megoldási stratégiákkal rendelkeztek.

II. Gondozási cél meghatározása, a meglévő és a gondozás ideje alatt felmerülő problémák ismertetése

A beköltözésük után a célként határoztuk meg az anyagi tartalék biztosítását, hisz tervük az albérletbe költözés volt. Ahhoz, hogy anyagi tartalékkal rendelkezzenek, mihamarabb tartós munkaviszonyt kellett létesíteniük, ehhez kapcsoltuk vezető feladatként az intenzív álláskeresést terveztünk. A gondozási célban meghatározott munkaviszony létesítése rövid időn belül teljesült.

A korábban említett munkalehetőséget sikerült megszerezniük a szülőknek. A szülők többnyire váltott műszakban dolgoztak, majd mikor ez a beosztás folyamatosan változott, Tímea felügyeletének megoldása problémát jelentett, végül a nagymama vállalta fel.

Nehezen kezelhetőnek tűnt a szülők egymás közötti konfliktusai, melyek a munkába állásuk után csökkeni látszódtak – keveset találkoztak - de jelen maradtak. Agressziót véltünk felfedezni mindkét részről, illetve gyakran előfordult, hogy a szülők este feltűnően rövid időre kijártak sétálni. Tekintetük, a lakók által vélt belassult viselkedése Edinának, hirtelen jövő minden ok nélküli boldogságuk, az állandó „pörgés" arra adott okot, hogy szerfogyasztást feltételezzünk. Ekkor elkezdtük alaposabban figyelni a családot.

Június egyik hétvégi napján, amikor a szülők mindketten itthon tartózkodtak Tímeával, a felnőttek között nézeteltérés történt, ami odáig fajult, hogy Edina késsel fenyegette meg párját, aki egy nadrágszíjjal próbálta fenyíteni őt. Tibor elmondása szerint öngyilkossággal fenyegetőzött Edina, illetve az agresszív magatartás során Edina összekarmolta Tibor mellkasát, amit Tibor később letagadott és macska karmolására fogott.

Az ügyeletes próbálta a szülőket lenyugtatni, amíg a rendőrség kiért a helyszínre. Tímea, a gyermek, a felnőttek viselkedését, megnyilvánulását félelemként élte meg, s vélhetően már korábban is több alkalommal elszenvedte. A rendőri intézkedés során, a szülők letagadták, hogy bármi probléma is akadna közöttük. Edina a felajánlással, miszerint költözzön át másik lakószobába gyermekével, nem kívánt élni. A szülők mielőtt nyugovóra tértek volna, problémaként hozták fel, hogy nem tudják megszokni az intézményi létet, hogy egy lakószobában élnek és e miatt gyakran „kötnek" egymásba. Hajnalban ismételten sikerült felborítaniuk a ház csendjét. Az esti incidens után másnap Tibornak ki kellett költöznie az intézményből, párja Edina is csatlakozott hozzá, majd a problémás távozásuk után, éjszaka Edina visszajött az intézménybe tekintettel arra, hogy hajnalban indulnia kellett dolgozni, és nem tudta hol tölteni az éjszakát. A gyermeket a nagymama felügyeletére bízta.

A gondozási folyamat Edinával és Tímeával folytatódott. Edina továbbra is dolgozott, és az éjszakákat többnyire az édesanyjánál töltötte, hogy Tímeával találkozhasson. A hétvégi szabadnapokat pedig az intézményben töltötték együtt. Nehezen lehetett vele kommunikálni, többnyire inkább telefonon, ezek a beszélgetések a kötelességeiről, a Házirendben foglaltakról szóltak, mert többször megszegte azokat. Írásbeli figyelmeztetéseket gyűjtött be.

Terveiben arról beszélt, hogy a következő havi fizetésükkor szeretnének lakást bérelni. A Tiborral való kapcsolatáról nem lehetett biztosat tudni, gyakorlatilag napi szinten változott, a kiköltözéskor vallotta be, hogy összeköltöznek.

A felmerülő problémákról, történésekről az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatot írásban tájékoztattuk.

III. A problémamegoldás folyamata

A család gondozása, intézményi létük rövidtávú volt. Kezdetben a szülők együttműködőek voltak, a tervek az álláskeresésre vonatkozóan teljesültek. Az anyagi tartalék biztosítását a család nem tudta teljesíteni. A családszerkezet változott, Tibor férőhelyét 1 hónap után megszüntettük A család anyagi ellátása a részéről elapadt, amíg a családdal élt, tudott fizetési előleget kérni, ez után Edinának a gyermekek után járó ellátásokból kellett fenntartania magukat.

Előfordult, hogy krízisélelmiszerrel támogattuk őket, illetve a megigényelhető szociális ellátások igénybe vételével segítettük Edinát és gyermekét. Nehézségként adódott, hogy Edina fizikailag keveset tartózkodott az intézményben, többnyire a munkájának időbeosztása miatt, és ennek következményeként a nyugodt, tartalmas, őszinte kommunikáció hiányzott, az együttműködés formálissá vált.

A megbeszélt időpontokra alkalomszerűen jelent meg az intézményben. A felajánlott pszichológusi segítséget nem fogadta el, társfüggőségét nem ismerte el. Szerfogyasztása az intézményben tényként nem volt bizonyított. Edina tisztában volt vele, hogy napokon-heteken belül elköltözik az intézményből, a hozzáállása rossz irányba változott, egyre kevésbé volt együttműködő.

A gyermekek részére az intézményünkben a pszichológusi segítség nem tudott megvalósulni, az anyuka kifogásokkal élt, nem tudta biztosítani gyermeke jelenlétét a meghatározott időpontban. A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójának segítségével sikerült Edinával arra a megegyezésre jutni, hogy a segítő beszélgetés helyszínileg a Gyermekjóléti Szolgálat intézményében valósul meg. Ebben a nagymama is segítő szerepet vállalt, amennyiben Edina munkája miatt nem tudná megoldani.

IV. Az együttműködés lezárása

Edina és Tímea kicsivel több, mint egy hónapot tartózkodott az intézményben Tibor kiköltözése után. Mihamarabb szeretette volna intézményünket elhagyni, csak és kizárólag a munkabér megérkezésére várt. Elsődleges szempont – ki nem mondottan ugyan – de a társkapcsolat felújítása, a társfüggőség kielégítése volt. Fizetéskor jelezte, hogy kiköltözik, a kerületben szeretne maradni, és talált albérletet.

Így a család albérletbe költözött, András a fiúgyermek, továbbra is a nagymamánál maradt.

A szülők közötti incidens után, melynek elszenvedője Tímea volt, jelzést tettünk a Gyermekjóléti Szolgálat felé, és javasoltuk a gyermekek védelembe vételét.

A célok tekintetében a munkába állás és annak rendszeres végzése megvalósult, a nagyobb összegű anyagi tartalék biztosításáról bizonyítékot nem láttunk, Edina elmondása szerint az anyagi dolgokat Tibor kezelte.

Megfelelő együttműködés alakulhatott volna ki, ha a család őszintén kommunikál a valós problémáikról, amibe beletartozik párkapcsolati problémájuk, illetve a szenvedélybetegségük. Segítséget nem kértek és nem fogadtak el. Az együttműködéshez a Házirend maradéktalan betartása is hozzátartozik. Indulataikat egymással és az ott dolgozókkal szemben sem tudták kezelni.

V. Az eset várható további alakulása

Az eset után, illetve annak tudatában, hogy ez nem az első volt, a gyermekeknek mindenképp tartós pszichológusi segítségre lett volna szüksége. A szülőket segíteni kellett volna abban, hogy indulataikat megfelelően kezeljék, párkapcsolatukat erősítsék. A szerfogyasztásról való végleges leszokáshoz szintén segítségre lett volna szükségük, de elhárították azt.

Családi csoportkonferencia létrehozása is pozitív változásokat hozhatott volna, melynek résztvevője Edina édesanyja, aki bár látszólag segített a gyerekek felügyeletében, de a szülőkkel nem ápolt jó kapcsolatot, illetve Tibor részéről is a támogató kapcsolatok invitálása is fontos előrelépést hozhatott volna a család életében.

A gyermekek védelembe vétele, - ha a fent említett feladatok elvégzése nem ért volna célt -, akkor szükségszerű lett volna. A gyermekek mindenek felett álló érdeke azt kívánta volna, hogy mindkettejüket tartósan annál a nagymamánál helyezzék el, aki eddig is ellátta felügyeletüket.

VI. Az eset értelmezése

Az általunk feltételezett szerfogyasztás tényként nem bizonyított, de a gondozási folyamat utolsó időszakában Edina már beszélt korábbi heroin fogyasztásáról. Megemlítette, hogy alkalmanként, de jelenleg is fogyaszt marihuánát.

A beköltözésük után folytatott családgondozói beszélgetések során tisztán megjelent egymással szembeni agresszív magatartásuk, amit ők nem érzékeltek problémaként, megszokott és elfogadott viselkedés volt kettejük között. Ennek feloldására irányuló segítséget sem fogadták el.

A közösen meghatározott alapvető célokat, - mint munkavállalás, illetve lakhatás rendezése - a család rendkívül gyorsan megoldotta. Üröm az örömben, hogy az anya részéről sem a gyermekek biztonsága, jövője és gondtalan gyermekkora volt az elsődleges cél, hanem a társkapcsolat mindenáron történő, kritikátlan visszaállítása.

Géczi Dóra
családgondozó